

STATENS LÆRERSKOLEKLASSE
VESTFOLD

370.9

5

4

Vol. 2

L o v

om

Folketolen i Kjøbstæderne.

Stockholms Slot den 26de Juni 1889.

Kristiania.

P. L. Mallings Boghandels Forlag.

19110

Vi Oscar, af Guds Naade Konge til Norge og Sverige,
de Gothers og Venders,

Gjøre vitterligt: At Os er bleven forelagt det nu
forsamlede ordentlige Storthings Beslutning af 15de Juni
dette Aar, saalydende:

1ste Kapitel.

Om Folkeskolerne, deres Formaal og Indretning.

§ 1. I enhver Kjøbstad skal der være det fornødne An-
tal Folkeskoler, hvis Formaal det skal være at medvirke til
Børnens kristelige Opdragelse og til at meddele dem den Al-
mendannelse, som bør være fælles for alle Samfundets Med-
lemmer.

Skolen er syvaarig, beregnet paa Børn mellem syv og
fjorten Aar.

§ 2. Enhver Folkeskole skal have tre Afdelinger, nemlig:

Første (nederste) Afdeling, beregnet paa Børn fra 7—10 Aar.

Anden Afdeling, beregnet paa Børn fra 10—12 Aar.

Tredie Afdeling, beregnet paa Børn fra 12—14 Aar.

§ 3. I de to første Afdelinger skal Undervisningen med-
deles daglig i tilsammen 24 Timer ugentlig. Dog kan Antallet
af de ugentlige Timer i en eller flere Klasser af første Afde-
ling efter Forslag fra Skolestyret af Kommunebestyrelsen ned-
sættes indtil 18 Timer.

For tredie Afdeling bestemmes Antallet af de ugentlige
Undervisningstimer af Kommunebestyrelsen efter Forslag af
Skolestyret. Det maa dog ikke være over 24 eller under 18.

For tredie Afdeling eller enkelte Klasser af samme kan
Skolestyret, hvor Forholdene gjør det ønskeligt, samle det hele
aarlige Timetal paa enkelte Dage af Aaret.

§ 4. Undervisningsgjenstandene skal være:

I første Afdeling: Kristendomsundervisning, Norsk, Historie,
Jordbeskrivelse, Regning, Skrivning, Sang, Legemsøvelser samt
Haandarbejde; det sidste Fag for Piger og forsaavidt Kommu-
nebestyrelsen saa bestemmer, tillige for Gutter.

- e. Skolens Ferier.
- f. Hvordidt der bliver at afholde Afgangsprøve og i Tilfælde Ordningen af denne.
- g. Formen for Skolens Afgangsvidnesbyrd.
- h. De i § 47 omhandlede Tilsynsudvalg og deres Virksomhed.

§ 14. De Rum, der bruges til Folkeskolerne, skal være tilstrækkelig store og for Diemedet tjenlige. Hver Skole skal være forsynet med fornødent Indbo og Legeplads samt med de Læremidler, som tiltrænges til fælles Brug ved Undervisningen.

Inden nogen Plan for Opsyrelse af ny Skolebygning bliver vedtagen, skal Sundhedskommissionen og Overtilsynet have haft Anledning til at udtale sig om den. Ligeledes skal der gives Sundhedskommissionen Anledning til at udtale sig om de øvrige Rum, som agtes benyttede til Skolen. Til Skole maa intet Rum eller Hus benyttes, mod hvis Brug i dette Diemed Sundhedskommissionen har nedlagt Forbud.

Til at føre stadigt Tilsyn med Skolens Sundhedsforhold skal Skolestyret antage en Læge, saafremt Kommunebestyrelsen dertil har givet sit Samtykke.

§ 15. Som Bidrag til Afslønning af de ved Folkeskolen ansatte Lærere erholder enhver Kjøbstad, forsaavidt den laveste Marskøn for fuldstændig Lærerpost (§§ 23 og 24) udgjør mindst Kr. 0,50 for hver Posten tillagt Undervisningstime, ved hvert Halvaars Udgang af Statskassen en Hjerdedel af den udredeede Lærerskøn, dog ikke over det Beløb, der svarer til gennemsnitlig Kr. 0,20 for hver Time, hvori der efter Skoleplanen i Genhold til nærværende Lovs §§ 3, 6, 7 og 8 skal meddeles Undervisning i Kjøbstadens Folkeskoler.

Hvad der foruden dette Bidrag og andre Indtægter, som maatte være Folkeskolen tillagte, udtræves til Bestridelse af Folkeskolens Udgifter, udredes af Bykassen efter Bevilgning af Kommunebestyrelsen.

Andet Kapitel.

Om Elevernes Skolepligt m. v.

§ 16. Intet Barn, som er Elev af Folkeskolen, maa være fraværende fra samme, medmindre det er hindret ved Sygdom eller andet Forfald, som kjendes gyldigt, eller dertil har faaet Skolens Tilladelse.

§ 17. Giver Forældre, Husbonde eller andre, som er i Forældres Sted, ikke fyldestgjørende Grunde for en Elevs Udeblivelse fra den i § 3 omhandlede Undervisning, og Formaning og Advarsel forgjæves er anvendt, kan de ilægges en Bød fra 1 til 25 Kroner.

Forsømmer nogen Elev gjentagende den frivillige Undervisning (§ 8) uden gyldigt Forfald eller uden Tilladelse, kan Eleven nægtes Afgang til denne Undervisning.

§ 18. Fabrikeier eller anden Arbeidsgiver maa, inden han tager i Arbeide noget Barn mellem 6½ og 15 Aar, undersøge, om det er Elev af Folkeskolen, og isaafald aftræve det en Bevidnelse, der udviser dets Undervisningstid. Lignende Bevidnelse skal ogsaa senere aftræves Barnet ved hvert Skoleaars Begyndelse. Skolestyret sørger for, at denne Bevidnelse paa Forlangende bliver ham meddelt.

Lader han et saadant Barn bestjæftige saaledes, at det hindres i at faa Undervisning i de bestemte Timer eller i at forberede sig dertil, bliver han at ilægge en Bød af indtil 100 Kroner.

§ 19. Hvis vedkommende Forældre eller Forsørgere ikke forsynet et Barn, som er Elev af Folkeskolen, med de Lære-, Læse- og Skrivebøger samt lignende Undervisningsmidler, som det er paalagt Skolens Elever at skaffe, kan det manglende, efterat Advarsel forgjæves er anvendt, staffles for deres Regning ved Skolestyrets Foranstaltning.

Hvis det oplyses, at vedkommende Forsørgeres Trang eller mislige Forhold hindrer nogen Elev i ordentlig at søge og udnytte Folkeskolen, forholdes efter §§ 54 og 55.

§ 20. Flytter et Barn, som er Elev af Folkeskolen, over i en anden Skolekommune, har Skolen at anmelde dette for vedkommende Skolestyre.

Tredie Kapitel.

Om Folkeskolens Lærerposter.

§ 21 Undervisningen i Folkeskolen skal henlægges til fuldstændige Lærerposter, der med de i § 30 omhandlede Undertagelser holdes fast besatte.

Dog kan Lærerposter, hvortil der alene er henlagt Undervisning i Sang, Legemsøvelser, Tegning og Haandarbeide, indrettes som Time lærerposter. Derhos kan Timeundervisning anvendes, forsaavidt det ved en Skole ledige Timetid er for lidet for en fulstændig Lærerpost.

Lærer eller Lærerinde i fulstændig Lærerpost, der i Genhold til § 33 har at overtage Bestyrelsen af eller Tilsynet med en eller flere af en Kjøbstads Folkeskoler, kan tillægges en kortere Undervisningstid end for saadan Lærerpost almindelig bestemte.

§ 22. Lærerpøsterne kan indrettes for Lærere og Lærerinde; dog skal ved enhver Folkeskole være mindst én Lærer og mindst én Lærerinde.

§ 23. For de fuldstændige Lærerpøster fastsættes Lønningsvilkårene ved en Vedtægt. Forslag til Lønningsvedtægt udarbejdes af Skolestyret og bliver, efterat Overtilsynet har havt Anledning til derom at udtale sig, at forelægge Kommunebestyrelsen.

Den af Kommunebestyrelsen fattede Beslutning meddeles Overtilsynet. Finder dette derved noget at erindre, har det med Skolestyrets fornøiede Betænkning at lade Sagen igjen forelægge Kommunebestyrelsen til endelig Afgjørelse.

§ 24. Ved Lønningsvedtægten bliver de fuldstændige Lærerpøster, hvor deres Antal er 3 eller derover, at henføre til mindst 2 Lønningsgrupper.

Laveste Løn inden en høiere Lønningsgruppe maa idetmindste være ligesaa stor som den høieste Løn, der efter Vedtægten kan opnaaes inden den næst lavere Gruppe.

I laveste Lønningsgruppe kan der af samtlige fuldstændige Lærerpøster optages høist to Trediedele, saaledes at Brøf regnes for en hel.

Lærerindepøster maa ikke være henførte til en høiere Gruppe i stærkere Forhold — i Forhold til sit hele Antal — end Læreres Pøster.

Enhver Vedtægt skal fastsætte:

- a. Det egentlige Timetal, som skal kunne tillægges fuldstændig Lærerpøst.
- b. Mindste Løn inden hver Gruppe.
- c. Lønstillæg og den Tjenestetid, der kræves for at opnaa samme.

Hver Lærer og Lærerinde i laveste Gruppe har Ret til efter den fastsatte Tjenestetid at erholde mindst 2 Lønstillæg.

- d. Hvorledes der skal forholdes med Godtgjørelse til Vikar, naar Lærer eller Lærerinde har Sygdomsforfald.

Vedtægtens Bestemmelser kan affattes særskilt for Lærere og Lærerinde.

I Vedtægten bestemmes, om nogen af de i § 23 omhandlede Lærerpøster bliver at henføre til høiere Lønningsgruppe, samt om de fuldstændige Lærerpøster, som ved Vedtægtens Udfærdigelse maatte være ledige, skal — alle eller nogle — henføres til en høiere Gruppe. I dem af Lærerpøsterne i høiere Lønningsgruppe, for hvis Vedkommende saadan Bestemmelse ikke er afgivet, skal der, uanset Forfristerne i §§ 29 og 31, oprykke et tilsvarende Antal af de allerede ansatte Lærere eller

Lærerinde i den Orden, hvori de er høiest lønnebe. Maa der gjøres Valg mellem flere lige aflønnebe, foretages dette efter de i § 31 for Lærerpøsters Besættelse foreskrevne Regler.

§ 25. Foraaavdt fuldstændig Lærerpøst (§ 21) er eller efter Overenskomst mellem de ansættende Ryndigheder bliver forenet med Kirkesanger, Organist eller anden kirkelig Stilling, bliver det ved Lønningsvedtægten at afgjøre, hvorvidt nogen Besættelse i de almindelige Lønningsvilkåar skal finde Steb paa Grund af det mindre Timetal, som tillægges vedkommende Lærerpøst.

§ 26. Inden Kommunebestyrelsen fatter Beslutning om noget Forslag til Forandring i Vedtægtens Bestemmelser, skal Skolestyret og Overtilsynet have havt Anledning til derom at ytre sig.

Den fattede Beslutning undergives Overtilsynets Behandling efter Reglerne i § 23, sidste Led.

Forandring i en gjældende Lønningsvedtægt kan ikke gjøres gjældende til Skade for nogen allerede ansat Lærer eller Lærerinde.

§ 27. Timelærere og vikarierende Lærere aflønnes efter Kommunebestyrelsens Bestemmelse.

§ 28. Som Lærer i Folkeskolen maa kun ansættes den, der taler Landets Sprog og fyldestgjør de i Grundlovens § 92 Lit. a—d opstillede Krav.

Engen kan erholde Ansættelse i fuldstændig Lærerpøst, medmindre han tilhører Statskirken.

Engen kan erholde fast Ansættelse som Lærer i Folkeskolen før det fyldte 20de Aar.

Derhos kræves, forat nogen skal erholde fast Ansættelse: Vidnesbyrd for at have bestaaet

1. en ved Lov bestemt Afgangsprøve ved et Lærerseminarium eller en dertil svarende Prøve; eller
2. den for Afgang til Universitetet anordnede Prøve i Forbindelse med den eller de Tillægsprøver, der bestemmes ved Lov.

Den der ved den offentlige Lærerpøst fremlægger fyldestgjørende Vidnesbyrd for længere Tids Virksomhed som Lærer ved offentlig eller privat Skole, kan fritages for den praktiske Del af de foran nævnte Prøver.

Fjerde Kapitel.

Om Læreres Ansættelse og rettlige Stilling.

§ 29. Lærerpøst ved Folkeskolen kundgjøres ledig af Skolestyret med Dpgivende af Postens Vilkåar og Ansøgningstiden. Undtagelse kan dog ske for Timelærerpøsters Vedkommende

samt ved Antagelse af vikarierende eller andre midlertidige Lærere eller Lærerinder.

§ 30. Kommunebestyrelsen kan, efter at have indhentet Skolestyrets Erklæring, bestemme, at indtil Tredebelen af de fuldstændige Lærerposter i høiere Lønningsgrupper og indtil Halvdelen af Lærerposterne i laveste Lønningsgruppe skal holdes besat paa 3 Maaneders Opsigelse.

De øvrige fuldstændige Lærerposter bliver fast at besætte. I en til fast Besættelse bestemt Lærerpост af laveste Gruppe kan Lærer eller Lærerinde, der ikke tidligere har været ansat i fuldstændig Lærerpост i Folkeskolen, overensstemmende med de i § 31 indeholdte Regler ansættes paa Prøve, dog ikke for længere Tid end et Aar.

Reises der inden Prøvetidens Udløb Tvivl om, hvorvidt Vedkommende bør vebblive, afgjøres ogsaa dette efter § 31. I modsat Fald bliver Ansættelsen at betragte som endelig.

§ 31. Samtlige Lærerpостer besættes af Skolestyret.

Inden dette meddeler nogen Bestikkelse i en fuldstændig Lærerpост, har det at forelægge Overtilsynet sin Beslutning om sammes Besættelse. Finder dette, at en anden af Ansøgerne er at foretrække, og Skolestyret fastholder sin Beslutning, kan Overtilsynet forelægge Sagen for Kjøbstadens Formandskab, og er dette enigt med Overtilsynet, har Skolestyret at ansætte den af Overtilsynet foretrukne Ansøger.

Om Besættelsen af de øvrige Lærerpостer bliver Indberetning at afgive til Overtilsynet.

§ 32. Melder der sig ikke nogen til Ansættelse skiftet Ansøger til Lærerpост, som efter § 29 har været kundgjort ledig, har Skolestyret til Overtilsynet at indberette, hvorledes det agter at lade Lærerpостen midlertidig betjene.

§ 33. Lærer eller Lærerinde er forpligtet til ikke alene ved sin Undervisning, der skal være i Overensstemmelse med Undervisningsplanen og de indførte Lærebøger, men ogsaa ved Gjennemførelsen af Skolens Bestemmelser om Orden og Tugt at medvirke til Skolebørnernes Opdragelse som Kristne og Medlemmer af det norske Statsamfund.

Det paaligger enhver af dem at virke for, at Skolen bliver stadig søgt af fine Elever, samt forøvrigt at have sin Opmærksomhed henvendt paa deres Forhold udenfor Skolen.

De har efter Skolestyrets Paalæg:

- a. at overtage Bestyrelsen af eller Tilsynet med en eller flere af Kjøbstadens Folkeskoler;
- b. at være Klasseforstander for en eller flere Klasser;
- c. at overtage Timer i Folkeskolens Fag ved den i §§ 6, 7 og 8 omhandlede Undervisning;

d. at bistaa ved de i § 50 omhandlede Prøver for Børn, som undervises udenfor Folkeskolen, samt ved de paa Overtilsynets Forlangende berammede Overhøringer (§ 60).

De skal derhos forøvrigt rette sig efter de Bestemmelser, som i Medfør af nærværende Lov optages i Skolens Plan eller gives af Skolestyret ved almindelig Forkrift eller ved særskilt Beslutning.

§ 34. Lærer eller Lærerinde, som ikke har fast Ansættelse, kan af Skolestyret opsiges med 3 Maaneders Frist, forsaavidt ikke andet Vilkaar ved Ansættelsen er bestemt.

De fast ansatte Lærere eller Lærerinder kan, naar de viser Ubuelighed eller lægger for Dagen utilbørligt Forhold i Tjeneste eller Liv, eller naar deres Forhold forøvrigt gjør dem uskikede til forvarligt at røgte sin Lærergjerning, afskediges af Skolestyret, naar dette og Overtilsynet, efterat Vedkommende er givet Anledning til at udtale sig, deri er enige.

For grove Forseelser kan Skolestyret strax fjerne en Lærer eller Lærerinde fra Virksomhed i Skolen, indtil Afstedigelse kan finde Sted eller Dom blive erhvervet. Vedkommende nyder fuld Løn, indtil Forholdet er paafjendt ved endelig Dom eller Afstedigelse har fundet Sted.

§ 35. Lærer eller Lærerinde er forpligtet til at give 2 Maaneders Opsigelse.

§ 36. Lærer eller Lærerinde kan forlange den optjente Løn udbetalt ved hver Maanedes Udgang.

Femte Kapitel.

Om Skoleraad.

§ 37. Samtlige ved en Kjøbstads Folkeskoler ansatte Lærere og Lærerinder danner et Skoleraad til fælles Overlægning om de nævnte Skolers Anliggender. Er Skoleinspektør bestiftet (§ 44), er han Medlem af Skoleraadet og dets Formand. I andet Fald opnævner Skolestyret et Medlem af Skoleraadet til Formand.

Hvis Antallet af Lærere og Lærerinder i en Kjøbstad er over 60, kan Skolestyret bestemme, at Skoleraadet dannes, foruden af Skolebestyrerne, af et Udvalg, bestaaende af Lærere og Lærerinder i Forhold til deres respektive Antal, dog tilfammen ikke under 60. Medlemmerne vælges i særskilte Møder af Lærere og Lærerinder. Valget gjaelder for 2 Aar; hvert Aar aftræder Halvdelen af de valgte, første Gang efter Lodtrækning. De aftrædende kan gjen vælges og er forpligtede til at modtage Gjenvælg.

Ligeledes kan Skolestyret bestemme, at der for hver Skole

eller for de flere Skoler, der holdes i samme Bygning, skal være et Lærerraad, bestaaende af vedkommende Lærere og Lærereinder. Formand i Lærerraadet er efter Skolestyrets Bestemmelse Skoleinspektoren, Skolens Bestyrer eller et af Skolestyrets Medlem. Lærerraadets Forretningsorden bestemmes af Skolestyret.

§ 38. Skoleraadets Medlemmer er forpligtede til at samles til visse af det selv vedtagne Tider og forøvrigt efter Formandens Indkaldelse.

Formanden er forpligtet til at sammenkalde Skoleraadet, naar Forlangende er fremkommet fra Skolestyret.

Ingen gyldig Beslutning kan tages af Skoleraadet, medmindre over det halve Antal Medlemmer er tilstede. Beslutningerne fattes med Stemmeflerhed. Er Stemmerne lige delte, gjør Formandens Stemme Udslaget.

Forhandlingerne i Skoleraadets Møder indføres i en af Skolestyrets Formand godkjendt Forhandlingsbog.

§ 39. Skoleraadet skal af Skolestyret høres i enhver Sag, der angaar:

- a. Folkeskolens almindelige Ordning (§ 13 a og b);
- b. almindelige Bestemmelser om Orden og Tugt;
- c. Læreboer og Undervisningsplan.

Det er forpligtet til paa Skolestyrets Forlangende at ytre sig om enhver Skolesag.

Sjette Kapitel.

Om Skolestyret og Tilsynet med Folkeskolen.

§ 40. I hver Kjøbstad skal der være et Skolestyre, bestaaende af:

- a. En Prest i selvstændigt Embede for hvert Sognekald, dog ikke over 3. De i Tilfælde fornødne Valg foretages af Biskopen, hver Gang for 2 Aar.
- b. Et Medlem af Formandskabet, som dette vælger ved hvert Aars Begyndelse.
- c. Saa mange af Kommunebestyrelsen valgte Medlemmer, som denne selv bestemmer. Med Hensyn til disse Medlemmer gælder de i Lov om Formandskaber i Kjøbstæderne af 14de Januar 1837 angaaende Formændenes Ombudstid, Udtrædelse og Gjenvælg foreskrevne Regler. Skolestyrets Medlemmer vælger sig imellem Formand og Næstformand, hver Gang for et Aar.

Et Medlem af Magistraten og Skoleraadets Formand deltager i Skolestyrets Forhandlinger, dog uden Stemme.

Hvis noget Medlem af Skolestyret ikke tilhører Statskirken, har han ikke Afgang til at deltage i Behandlingen af

nogen Sag, der vedkommer Undervisningen i Kristendoms-kundskab.

§ 41. Skolestyret har at vaage over alt, som kan tjene til den i nærværende Lov omhandlede Undervisnings Lær.

Det har at bestyre Kjøbstadens Folkeskoler overensstemmende med de i nærværende Lov indeholdte Forskrifter og Kommunebestyrelsens i Henhold til samme fattede Beslutninger.

Derhos fører det, overensstemmende med de i næste Kapitel indeholdte Forskrifter, Tilsyn med de Børns Undervisning, som ikke er Elever af Folkeskolen.

Paa Forlangende af Kommunebestyrelsen skal Skolestyret være forpligtet til at overtage Bestyrelsen af og Tilsynet med enhver kommunal Skole for Almendannelse.

§ 42. Skolestyret samles i Regelen en Gang hver Maaned og forøvrigt saa ofte, som det af Formanden sammenkaldes. Ingen gyldig Beslutning kan tages, medmindre over det halve Antal af dets Medlemmer er tilstede. Beslutningerne fattes med Stemmeflerhed. Er da Stemmerne lige, gjør Formandens Stemme Udslaget.

Har Formand og Næstformand Forsald, vælger Styret et af sine øvrige Medlemmer til i Mødet at lede Forhandlingerne. Disse indføres i en af Formandskabets Ordfører godkjendt Forhandlingsbog.

§ 43. Skolestyret udarbejder den i § 13 omhandlede Skoleplan med Undervisningsplan og Timefordelingsstabel.

Inden nogen af disse Planer sættes i Kraft, skal Overtilsynet have havt Anledning til derom at ytre sig.

Afskrifter af begge Planer tilstilles Overtilsynet og Formandskabet.

§ 44. Forsaavidt de fornødne Midler dertil er bevilgede, har Skolestyret at ansætte en Inspektør for Kjøbstadens Folkeskole. Hans Forretninger og Forhold til de enkelte Skolers Bestyrere og Lærere bestemmer Skolestyret ved almindelig Forskrift.

Af denne bliver en Afskrift at tilstille Overtilsynet og Formandskabet.

§ 45. Skolestyret har hvert Aar inden den af Formandskabet bestemte Tid at indsende til Magistraten Overtilslag over de Midler, som for det følgende Aar antages fornødne til Bestridelse af Folkeskolens Udgifter.

§ 46. Enhver af Kjøbstadens Præster er berettiget til at føre Tilsyn med Folkeskolens Undervisning i Kristendoms-kundskab.

§ 47. For hver Folkeskole eller for de flere Skoler, der holdes i samme Bygning, skal Skolestyret ordne et Tilsyns-udvalg, bestaaende af:

- a. Et af Skolestyrets valgte Medlemmer.
- b. Efter Skolestyrets Bestemmelse et af dets geistlige Medlemmer eller en af Biskopen for to Aar opnævnt Prest, samt
- c. Tre Medlemmer, valgte for et Aar af de Skoleføgende Børns Forældre i et Møde, der sammenkaldes og ledes af Udvalgets Formand.

Et af de af Skolestyret opnævnte Medlemmer er efter dets Valg Formand i Tilsynsudvalget.

Dette har at føre stadigt Tilsyn med Skolen og til Skolestyret at afgive de Udtalelser og Oplysninger, som af dette maatte forlanges, eller hvortil Udvalget selv maatte finde Anledning.

Med Kommunebestyrelsens Samtykke kan derhos overdrages Tilsynsudvalget en Del af den Skolestyret tilliggende Myndighed med Hensyn til Skolelærers Midler.

Tilsynsudvalgets Forhandlinger indføres i en af Skolestyrets Formand godkjendt Forhandlingsbog. Forat gyldig Beslutning skal kunne fattes, maa Formanden og mindst to af de valgte Medlemmer deltage i Mødet. I Tilfælde af Stemmelighed gjør Formandens Stemme Udslaget.

§ 48. Skolestyret har, om det forlanges, aarlig til Overtilsynet at indsende Beretning om Skolevæsenets Tilstand, affattet i foreskreven Form.

Det har derhos hvert femte Aar og tillige, saafremt det af Kommunebestyrelsen bestemmes, med kortere Mellemrum at offentliggjøre en almindelig Beretning om Folkeskolens Virksomhed.

Syvende Kapitel.

Om Tilsynet med Børns Undervisning udenfor Folkeskolen.

§ 49. Hvert Aar skal der — inden saadan Tid og i de Omkredse, som Skolestyret bestemmer, — ved Forsøining af Kjøbstadens Magistrat og Formandskab tilveiebringes og til Styret afgives Fortegnelse over alle Børn, der er i Alderen 6½ til 15 Aar, med Tilføiende af, hvorvidt og i Tilfælde hvilken Undervisning (privat eller offentlig) ethvert Barn nyder eller har nydt.

Magistrat og Formandskab kan lade Fortegnelsen optage ved dertil opnævnte Mænd.

§ 50. For de Børns Vedkommende, som ikke nyder Undervisning i Folkeskolen, skal Skolestyret indhente de fornødne Oplysninger om Bestaaenheden af deres Undervisning og for-

saavidt denne ikke findes tilfredsstillende, derom henvende sig til Børnens Forældre eller Foresatte. Finder det ogsaa efter saadan Henvendelse ikke at have tilstrækkelig Sikkerhed for, at de bliver forsvarlig underviste, har det Ret til at indkalde Børn mellem 8 og 15 Aar til en Prøve, der afholdes af Folkeskolens Lærere, eller, naar Forældrene forlanger det, af den, der har besørget Børnens Undervisning.

Prøven kan ikke fordres aflagt i Sang, Tegning, Legemsøvelser og Haandarbejde.

§ 51. Børn, som har fyldt sit 8de Aar og efter § 9 er berettiget til Undervisning i Folkeskolen, bliver af Skolestyret at henvise til denne, forsaavidt de findes enten at være uden Undervisning eller ikke at blive forsvarligt underviste i Genhold til nærværende Loos Forbringere.

Saadan Henvielse finder ogsaa Sted, naar nogen Vedkommende lægger Skolestyret Hindring i Veien for at komme til Kundskab om Bestaaenheden af et Barns Undervisning udenfor Folkeskolen.

De af de omhandlede Børn, der ikke findes hensigtsmæssig at kunne deltage i Folkeskolens almindelige Undervisning, bliver af Skolestyret at henvise til den i §§ 6 og 7 omhandlede særskilte Undervisning.

§ 52. Naar Skolestyret har tilkjendegivet Forældre eller Foresatte, at et Barn har at søge Folkeskolen, gjælder for dets Udeblivelse samme Ansvar, som naar dens Clever forsømmer Skolen (§ 17).

§ 53. Finder Skolestyret, at noget Barn, som efter § 9 er udelukket fra Undervisning i Folkeskolen, bliver forsømt, kan det paalægge Forældrene eller Forsørgerne at skaffe det den Undervisning i den kristelige Børnelærdom og i saa mange af de i § 4 nævnte lønbefalede Fag, som for Tilfældet findes rimeligt. Efterkommes ikke Paabudet, kan Skolestyret anordne Undervisning paa Vedkommendes Bekostning.

Forældre, Husbonde eller andre, som er i Forældres Sted, bliver Ansvar undergivne efter § 17, hvis Børnene uden fyldestgjørende Grund forsømmer den efter nærværende §'s 1ste Led anordnede Undervisning.

Hindres Undervisningen ved saadant Forhold fra Fabrikeiers eller Arbeidsgivers Side, som § 18 omhandler, anvendes den sammesteds bestemte Bod.

§ 54. Saafremt det oplyses, at Trang hindrer Forældre eller dem, som er i Forældres Sted, fra at sende noget Barn i Folkeskolen eller fra at skaffe det den i foregaaende Paragraf anordnede Undervisning eller fra at forsyne det med de i § 19 omhandlede Læremidler, kan Skolestyret, forsaavidt ikke sær-

tilte Midler for Niemedet er stillet til dets Naadighed, henvende sig til Fattigkommissionen, der i fornødent Fald har at sætte Vedkommende istand dertil.

§ 55. Findes noget Barns Forældre eller andre, som har det til Opdragelse, at være saa ligegyldige, uordentlige eller lafsefulde, eller findes Barnet saaledes stillet, at det bliver eller med Grund maa befrygtes at ville blive enten forsmødt eller fordærvet, kan Skolestyret forlange, at Fattigkommissionen skal sørge for at faa det anbragt saaledes, at der samvittighedsfuldt bliver draget Omhu for dets Opdragelse og Undervisning i Henhold til den paa Stedet gjældende Skolelov.

De hertil medgaaende Udgifter kan fordres Fattigkassen godtgjorte efter de om almindelig Fattigunderstøttelse gjældende Regler.

§ 56. Enhver, som vil overtage Bestyrelsen af privat Skole for Almendannelse for Børn under 15 Aar, har under en Bød af 50 Kroner derom at gjøre Anmeldelse til Kjøbstadens Skolestyre.

Personer, hvis moralske Forhold skønnes at gjøre det usorparligt, at de forestaar nogen Skole for Børn, kan af Skolestyret forbydes at modtage Elever, der er yngre end 15 Aar.

Meddeles ikke destomindre saadanne Børn fremdeles Undervisning paa Vedkommende Skole, har Skolestyret at opfordre deres Forældre eller Forsatte til at tage dem ud af Skolen og skal i fornødent Fald henvise Børnene til Folkeskolen.

§ 57. Enhver Bestyrer af privat Skole for Almendannelse for Børn under 15 Aar er forpligtet til inden opgivne Tidssfrist at meddele de Opgaver om sin Skole, som Kjøbstadens Skolestyre maatte forlange.

I Forsømsfæltstilfælde kan Bestyreren ilægges en Bød fra 5 til 25 Kroner for hver Uge.

Ottende Kapitel.

Om Overtilsynet.

§ 58. De nu ansatte Skoledirektører har, hver for sit Distrikt, som Overtilsyn at vaage over, at nærværende Lovs Forskrifter bliver gennemførte.

Svareledes det, efterhvert som de nu ansatte Skoledirektører afgaar, bliver at forholde med Overtilsynet for Folkeskolen, bestemmes af Kongen med Stortingets Samtykke.

Biskop og Provst deltager i Overtilsynet med Undervisningen i Kristendomsundervisning.

§ 59. Skoledirektøren har ved Omreise og Ophold i sit Distrikts Kjøbstæder at gjøre sig bekendt med Skolevæsenets Tilstand og Folkeskolernes Virksomhed samt at gaa Skolestyret og Lærere tilhaande med Naad og Veiledning.

Han har at give Biskopen Anledning til at udtale sig om enhver af ham behandlet Sag, der vedkommer Undervisningen i Kristendomsundervisning, inden han afflutter Sagens Behandling.

Forøvrigt har Skoledirektøren at udføre de Forretninger i Skolevæsenets Tjeneste, som maatte blive ham ved Lov paa-lagte eller af vedkommende overordnede Myndighed overdragne.

Biskop og Skoledirektør har Afgang til at deltage i ethvert Skolestyres og enhver Kommunebestyrelses Forhandlinger om Skolevæsenets Anliggender, dog uden Stemme.

§ 60. Overtilsynet kan forlange, at Skolestyret skal tilgive til Overhøring Folkeskolens Elever og andre Børn mellem 8 og 15 Aar, om hvis Undervisning Skolestyret har henvendt sig eller besluttet at henvende sig til deres Forældre eller Forsatte (§ 50).

§ 61. Folkeskolens Overtilsyn er forpligtet til, forsaavidt Bestemmelse derom optages i vedkommende Skoleplan, at overtage Overtilsynet med enhver kommunal Skole for Almendannelse.

§ 62 Overtilsynet har aarlig til Kirke- og Undervisningsdepartementet at afgive Beretning om Skolevæsenets Tilstand i Distriktet.

Niende Kapitel.

Forforskjellige Bestemmelser.

§ 63. Som Lærebøger i Kristendomsundervisning maa kun bruges de af Kongen godkjendte.

Ved Undervisningen i andre Fag maa ikke benyttes Lærebøger, der indeholder noget, som nedbrøder Agtelsen for Statens Love eller Kirkens Bekjendelse.

Inden Skolestyrets Beslutning om Indførelse af nogen Lærebog iværksættes, skal Overtilsynet være givet Anledning til at udtale sig om Sagen.

Viser det sig fornødent for Overtilsynet at kræve Domstolens Afgjørelse for at faa en Lærebog affkøbt i Henhold til nærværende Paragrafs Bestemmelser, kan det forbyde dens Brug, indtil endelig Dom er falden.

§ 64. Undervisningen skal foregaa i det norske Sprog. I Kjøbstad i de blandede Sprogdistrikter i Tromsø Stift kan Kirke- og Undervisningsdepartementet efter Forslag af Skolestyret, og efterat Overtilsynet har havt Anledning til at ud-

tale sig, bestemme, at Lappisk og Kvænsk kan benyttes som Hjælpsprog ved Undervisningen, og at der kan anvendes Læse- og Lærebøger med lappisk eller kvænsk Text ved siden af den norske.

§ 65. Forsaavidt de Bestemmelser om Orden og Tugt, der af Skolestyret fastsættes for en Kjøbstads Folkeskoler (§ 39), giver Afgang til at anvende legemlig Straf, kan dette kun ske efter Samraad med og i Dørvær af Bestyrer, Klasseforstander eller Medlærer.

Legemlig Straf maa ikke tildeles Piger over 10 Aar.

§ 66. Kommunebestyrelsen afgjør, hvorvidt Beløb, der forskudsvis er udlagte i Genhold til §§ 6, 19 og 53, bliver at indkræve. Inddrivelsen foregaar ved Udpantning.

§ 67. Bøger efter nærværende Lov forelægges af Skolestyret og tilfalder Bykassen.

De indtales ved Politiret.

§ 68. Det paaligger Embeds-, Ombuds- og Bestillingsmænd, hver i sin Stilling, uden særskilt Godtgjørelse at yde Skolestyret og Overtilsynet den fornødne Bistand.

Ravnlig har Politiet at meddele Skolestyret Underretning, saasnart nogen Elev af Folkeskolen indkaldes for samme.

§ 69. De Ladesteder, som har særskilt Formandskab, skal med Hensyn til Skolevæsenet henhøre under nærværende Lovs Bestemmelser.

§ 70. Hvor for Tiden Kjøbstad eller Del af Kjøbstad i Skolevæsenets Anliggender er forenet med tilstødende Skolekommune paa Landet, har Kirke- og Undervisningsdepartementet, efter Andragende fra Vedkommende, at afgjøre, om og hvorvidt de i nærværende Lov indeholdte Bestemmelser skal komme til Anvendelse for saadan Kjøbstad eller Del deraf.

Saadan Forening vedbliver, indtil Kongen efter Andragende fra nogen Vedkommende anderledes bestemmer.

§ 71. Naar til en Kjøbstad er henlagt nogen Strækning, som efter sin Beliggenhed, Bebyggelse og Beboernes Næringsvilkaar er at ligestille med et Landdistrikt, kan det paa Andragende fra Kommunebestyrelsen af Kongen bestemmes, at Folkeskolen for en saadan Bydels Vedkommende bliver helt eller delvis at ordne efter de om Folkeskolen paa Landet gjældende Bestemmelser.

§ 72. De Lærere, der er ansatte, før denne Lov træder i Kraft, har Afgang til at vælge mellem Afsløning efter de nugjældende Regler eller efter denne Lovs Forrifter.

§ 73. Nærværende Lovs Bestemmelser bliver, efter Kongens nærmere Anordning, snarest muligt at sætte i Kraft og i sin Helhed at gennemføre inden tre Aar fra 1ste Juli d. A.

De hidtil gjældende Lovbestemmelser om Almueskolevæsenet i Kjøbstæderne ophæves, efterhvert som nærværende Lovs Bestemmelser træder i Kraft.

Thi have Vi antaget og bekræftet, ligesom Vi herved antage og bekræfte denne Beslutning som Lov under Vor Haand og Rigets Segl.

Givet paa Stockholms Slot den 26de Juni 1889.

Oscar.

(L. S.)

J. Stang.

Lehmann.